

Biện pháp nâng cao chất lượng chấp hành kỷ luật của học viên đào tạo ngành quân sự cơ sở ở Trường Quân sự Quân khu 5

Võ Thành Trung *

*Hệ sau Đại học, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Received: 16/09/2024; Accepted: 26/09/2024; Published: 5/10/2024

Abstract: The discipline of the Vietnam People's Army includes the overall provisions of the Constitution and the State's laws; the Army's orders, charters, regimes and regulations; directives and orders of commanders and charters, statutes and regulations of organizations in the Army, it is mandatory for soldiers and military collectives to abide by self-discipline and strictness, in order to create a high unity of awareness and actions of the Army in all activities.

Keywords: Army; Military Discipline; Students;

1. Đặt vấn đề

Chấp hành nghiêm kỷ luật là một đòi hỏi bắt buộc, là một nguyên tắc trong xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, bảo đảm cho Quân đội luôn luôn có sự tập trung thống nhất cao về ý chí và hành động, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao, đồng thời cũng là một trong những yếu tố cơ bản tạo nên sức mạnh chiến đấu của Quân đội nhân dân Việt Nam. Bản chất của kỷ luật trong Quân đội ta là kỷ luật tự giác, nghiêm minh, trong đó lấy yếu tố tự giác làm chủ đạo, vì vậy nhu cầu chấp hành kỷ luật của mọi quân nhân là động lực thúc đẩy bên trong giúp họ vượt qua mọi khó khăn, vượt qua gian khổ, loại bỏ những thói quen không phù hợp để thực hiện đầy đủ và nghiêm túc những quy định của kỷ luật Quân đội. Chất lượng chấp hành kỷ luật của quân nhân vừa là phẩm chất đặc biệt của mọi quân nhân, vừa là chỉ số không thể thiếu khi đánh giá kết quả rèn luyện kỷ luật ở đơn vị hiện nay.

Nhận thức rõ vấn đề này, những năm qua, cấp ủy, chỉ huy các cơ quan, đơn vị trong các Nhà trường đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai toàn diện, đồng bộ các giải pháp, nâng cao chất lượng công tác giáo dục, quản lý kỷ luật, giáo dục nâng cao ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội cho mọi cán bộ, chiến sĩ trong toàn Nhà trường. Trong đó, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tuyên truyền, phổ biến pháp luật, quản lý tư tưởng, duy trì nghiêm lễ tiết tác phong quân nhân, các chế độ, nền nếp chính quy trong cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị luôn được chú trọng, đã tạo nhiều chuyên biến tích cực, góp phần hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị trung tâm.

Đồng thời, chấp hành nghiêm các quy tắc, quy định bảo đảm an toàn trong huấn luyện, diễn tập, tham gia giao thông; phát huy hiệu quả vai trò của các cấp, các ngành và tổ chức, lực lượng trong công tác tuyên truyền, phòng ngừa, đấu tranh ngăn chặn các tiêu cực, các tệ nạn xã hội tác động vào Nhà trường và các đối tượng học viên, đặc biệt là học viên đào tạo ngành quân sự cơ sở hiện nay. Tuy nhiên, công tác quản lý giáo dục, rèn luyện học viên đào tạo ngành quân sự cơ sở có thời điểm còn hạn chế, một số ít cán bộ quản lý, học viên còn vi phạm kỷ luật phải xử lý.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số biện pháp nâng cao chất lượng chấp hành kỷ luật của học viên đào tạo ngành quân sự cơ sở ở Trường quân sự Quân khu 5 hiện nay.

2.2.1. Thường xuyên giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, pháp luật bằng nhiều hình thức phong phú để nâng cao nhận thức, ý nghĩa của hành vi kỷ luật cho mỗi học viên trong suốt quá trình đào tạo.

Trong quá trình giáo dục đào tạo cần kết hợp hài hòa giữa giáo dục chính trị tư tưởng với trang bị cho học viên những kiến thức pháp luật của Nhà nước, điều lệnh, điều lệ Quân đội, quy định của đơn vị đồng thời làm rõ những chuẩn mực đạo đức xã hội, khơi dậy tinh thần tự giác, ý thức tập thể, tình thương yêu đồng chí đồng đội, quý trọng giúp đỡ, quan hệ quân với dân đúng mực. Trong tiến hành giáo dục với phân tích làm rõ ý nghĩa giá trị của nó. Đồng thời kiên quyết đấu tranh với các hành vi sai phạm kỷ luật, làm rõ tác hại và từng bước xóa bỏ dần những thói quen tiêu cực không phù hợp với chuẩn mực đạo đức, pháp luật và điều lệnh, điều lệ Quân đội.

Trong quá trình tiến hành các hoạt động giáo dục

chủ nghĩa Mác Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm của Đảng ta, phải tổ chức cho học viên học tập về hiến pháp, pháp luật, kỷ luật Quân đội, quy chế, quy định của Nhà trường. Bằng các hình thức phong phú, sinh động giảng giải, thuyết phục, nêu gương, dẫn chứng minh họa...Làm cho học viên thấy rõ vai trò ý nghĩa của kỷ luật quân đội. Đồng thời, có được sự hiểu biết cần thiết về một số nội dung cơ bản của pháp luật quy định như hiến pháp, luật nghĩa vụ quân sự, luật dân quân tự vệ, luật sĩ quan quân đội nhân dân Việt Nam, điều lệnh, điều lệ quân đội... chú ý cập nhật những nội dung mới ban hành hoặc sửa đổi. Trên cơ sở đó, giúp cho học viên có được sự nhận thức đúng đắn, thấy được trách nhiệm trong rèn luyện các hành vi kỷ luật trở thành các thói quen và coi đó là một yếu tố trong phẩm chất nhân cách người cán bộ, đảng viên và những cán bộ sau này về công tác tại địa phương.

2.2.2. Thông qua các hoạt động dạy học, các hoạt động ngoại khóa để hình thành, rèn luyện thói quen hành vi kỷ luật cho học viên.

Đây là một biện pháp quan trọng, bởi hình thành nhu cầu chấp hành kỷ luật cho học viên không phải một sớm một chiều đã có được mà là một quá trình lâu dài, phức tạp phối hợp đồng bộ của các lực lượng làm công tác giáo dục đào tạo. Phẩm chất về tính kỷ luật, nhu cầu chấp hành kỷ luật của học viên đào tạo ngành quân sự cơ sở ở Trường Quân sự Quân khu 5 chỉ có thể hình thành, củng cố và phát triển trong hoạt động quân sự gắn với đời sống xã hội. Chính vì vậy, phải gắn kết các nhiệm vụ huấn luyện giáo dục, với việc duy trì nền nếp chế độ, rèn luyện kỷ luật cho học viên.

Quá trình dạy học ở nhà trường chính là quá trình kết hợp dạy chữ, dạy người, dạy nghề. Quá trình này không chỉ diễn ra trên giảng đường, mà còn diễn ra trên thao trường, bãi tập và được tiến hành trên mọi địa hình ở trong huấn luyện dã ngoại với những điều kiện khác nhau... do đó sẽ tạo nên những áp lực tâm lý hết sức nặng nề cho người học trong những tình huống khó khăn, căng thẳng sát thực tế chiến đấu, thậm chí cả sự nguy hiểm đến tính mạng. Vì vậy, trong quá trình huấn luyện phải tuân thủ nghiêm ngặt nền nếp quy chế, quy định, kỷ luật quân sự.

2.2.3. Giáo dục hình thành nhu cầu chấp hành kỷ luật, ngăn ngừa dẫn đến vi phạm kỷ luật Quân đội.

Đây là giải pháp cơ bản để nâng cao nhu cầu chấp hành kỷ luật cho học viên. Vì một trong những nguyên nhân dẫn đến vi phạm kỷ luật là do một bộ phận học viên chưa coi chấp hành kỷ luật là một nhu cầu, một bước tiến trong xây dựng giá trị nhân cách và cũng là sự đòi hỏi tất yếu của quân nhân cách mạng. Họ coi

kỷ luật chỉ thuần túy là sự bắt buộc, áp đặt đối với mỗi cá nhân, từ đó chấp hành kỷ luật không tích cực, tự giác, thực hiện điều lệnh, điều lệ, các chế độ quy định một cách hình thức, chiếu lệ. Bởi vậy, muốn đạt được hiệu quả cao trong phòng, chống vi phạm kỷ luật thì cần phải có nhiều nội dung, hình thức giáo dục để mỗi quân nhân có nhu cầu tự thân, thực sự phấn đấu trong rèn luyện, tự giác, nghiêm minh trong chấp hành kỷ luật Quân đội.

Trong Nhà trường thời gian qua cho thấy, các cấp ủy và người chỉ huy đều có sự thống nhất cao ở biện pháp: muốn ngăn chặn có hiệu quả vi phạm kỷ luật nghiêm trọng, phải tích cực ngăn chặn các hành vi vi phạm kỷ luật thông thường. Bởi vì, các hành vi vi phạm kỷ luật thông thường là “mầm mống” dẫn đến vi phạm kỷ luật nghiêm trọng. Ranh giới giữa vi phạm kỷ luật thông thường và vi phạm kỷ luật nghiêm trọng rất mỏng manh. Cho nên, nếu người quân nhân mắc những sai phạm tuy chưa đến mức phải xử lý kỷ luật nhưng không được nhắc nhở và sửa chữa kịp thời, đó sẽ là “mầm mống” vi phạm kỷ luật nghiêm trọng. Lãnh đạo, chỉ huy đơn vị phải kiên quyết khắc phục tư tưởng chủ quan, coi thường những vi phạm nhỏ của quân nhân, phải tìm hiểu rõ nguyên nhân và có biện pháp hữu hiệu ngăn chặn mọi hành vi vi phạm kỷ luật thông thường trong đơn vị.

2.2.4. Phát huy vai trò của tập thể tạo môi trường văn hóa lành mạnh để hình thành, rèn luyện thói quen hành vi kỷ luật cho học viên.

Tập thể học viên ở đại đội, tiểu đoàn trong Nhà trường là môi trường gần gũi, thuận lợi để mỗi học viên học tập, rèn luyện trưởng thành. Với việc duy trì, quản lý, thực hiện tốt các quy định, các mặt hoạt động trong tập thể, sẽ từng bước tạo ra nhu cầu sống có kỷ luật, hình thành động cơ hành vi kỷ luật cho học viên, trình độ tự giác của học viên ngày càng được nâng cao, nhu cầu chấp hành kỷ luật được hình thành và ngày càng được củng cố vững chắc. Được sống trong môi trường có chế độ học tập, rèn luyện, sinh hoạt hợp lý khoa học sẽ làm cho học viên có sự thoải mái về tư tưởng, tình cảm, có trách nhiệm cao với đồng chí đồng đội, loại bỏ các thói hư, tật xấu không phù hợp với hoạt động quân sự của người học viên. Tập thể học viên vững mạnh sẽ góp phần định hướng điều chỉnh cho mỗi cá nhân sống có trật tự, nền nếp, biết phân biệt rõ đúng, sai; đảm bảo vệ cái đúng, kiên quyết đấu tranh với các hành vi vi phạm các chuẩn mực quy định.

Cùng với quá trình xây dựng và phát huy vai trò của tập thể trong hình thành, rèn luyện, củng cố các

nhu cầu chấp hành kỷ luật cho học viên, thi xây dựng cảnh quan môi trường văn hóa tốt đẹp, lành mạnh. Đó là môi trường sống cụ thể, hàng ngày gắn bó mật thiết với quá trình học tập, rèn luyện của người học viên nói chung và đối với rèn luyện, hình thành các nhu cầu chấp hành kỷ luật nói riêng. Bởi vì, đó chính là toàn bộ cơ sở hạ tầng, điều kiện nơi ăn ở, sinh hoạt, học tập, huấn luyện của bộ đội tạo nên bộ mặt của đơn vị. Hiện nay, cảnh quan môi trường văn hóa trong toàn trường đã có nhiều thay đổi, điều kiện ăn ở, học tập, công tác ngày càng được bảo đảm tốt hơn. Điều này không có nghĩa là như thế đã tạo ra và hình thành được ở học viên những thói quen tốt đẹp trong sinh hoạt, học tập và công tác, trong thực hiện chính quy và chấp hành kỷ luật. Mà phải trên cơ sở những điều kiện thuận lợi đó tiến hành các hoạt động nhằm hình thành nhu cầu, hứng thú và niềm yêu thích cho học viên, xây dựng thành nếp sống, thành nền nếp, thành thói quen cho học viên, nhất là những thói quen trong chấp hành kỷ luật.

2.2.5 Thường xuyên tổ chức tốt các hoạt động ở đơn vị, thực hành kỷ luật nghiêm minh nhằm hình thành ở học viên kỹ xảo, kỹ năng và các nhu cầu chấp hành kỷ luật đối với học viên.

Việc tổ chức thường xuyên tốt các hoạt động, duy trì nghiêm túc, chặt chẽ các chế độ nề nếp hàng ngày theo yêu cầu, đòi hỏi của điều lệnh quản lý bộ đội, của kỷ luật quân đội có ý nghĩa đối với sự phát triển bền vững tính kỷ luật của học viên, tạo điều kiện cho học viên rèn luyện kỹ xảo, kỹ năng, thói quen hành vi kỷ luật một cách thuận lợi. Rõ ràng là hoạt động thực tiễn, nhất là hoạt động CTĐ, CTCT, hoạt động hành chính quân sự tại đơn vị có ảnh hưởng rất lớn tới sự hình thành và phát triển tính tự giác, ý thức tổ chức kỷ luật của học viên. Phải chú ý hướng vào việc hình thành cho học viên những kỹ xảo, kỹ năng, thói quen hành vi kỷ luật đúng đắn. Các chế độ, nề nếp hoạt động trong đơn vị phải được tổ chức tốt và được duy trì nghiêm ngặt từ việc tổ chức ăn, ở sinh hoạt học tập, nghỉ ngơi, tập thể dục, vệ sinh cá nhân, doanh trại, mang mặc theo lễ tiết tác phong quân nhân đến việc thực hiện lối sống, ứng xử có văn hoá... trong đơn vị.

Cần chú trọng vào các chế độ thường xuyên hoạt động của đơn vị như học tập, trực ban, giờ nghỉ ngày nghỉ đều phải được cán bộ chỉ huy quan tâm mọi hành động của học viên nhất là những học viên cá biệt trong các giờ nghỉ, ngày nghỉ phải được quản lý chặt chẽ, không để tồn tại những sơ hở làm nảy sinh các hành vi vi phạm kỷ luật Quân đội.

Cần tổ chức tốt các hoạt động, đặc biệt là các hoạt

động ngoại khoá thực hành CTĐ, CTCT trong giờ nghỉ, ngày nghỉ để cho các hành vi kỷ luật trở thành thói quen do có điều kiện được lặp đi lặp lại trong hành động của mỗi học viên. Hơn nữa, việc thực hiện các hoạt động đó phải đem lại cho học viên sự thoải mái về cảm xúc - trí tuệ, tình cảm. Việc hình thành các nhu cầu chấp hành kỷ luật có quan hệ mật thiết với việc khắc phục triệt để các thói quen hành vi tiêu cực ở học viên. Trong các hoạt động cần định hướng chính xác vào các quy tắc, chuẩn mực hành vi được nêu trong điều lệnh, điều lệ quân đội, luật pháp của Nhà nước, chẳng hạn như các động tác đội ngũ, các tác phong hành vi giải quyết các mối quan hệ, các yêu cầu về lễ tiết tác phong quân nhân... Tăng dần tình huống nhiệm vụ luyện tập nâng cao dần các đòi hỏi về tính đúng đắn chính xác của hành động gắn với các hoàn cảnh có biến đổi làm cho thói quen hành vi kỷ luật được hình thành và có độ bền vững.

3. Kết luận

Nâng cao chấp hành kỷ luật của học viên đào tạo ngành quân sự cơ sở ở Trường Quân sự Quân khu 5 hiện nay là vấn đề mang tính cấp thiết, có ý nghĩa thực tiễn to lớn nhằm góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng quá trình giáo dục, đào tạo sĩ những cán bộ cho các xã, phường có trình độ Trung cấp, Cao đẳng và Đại học, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Nhà trường trong giai đoạn hiện nay. Các giải pháp trên phản ánh vấn đề mang tính quy luật dựa trên kinh nghiệm thực tiễn hoạt động quân sự ở Nhà trường, mỗi biện pháp có vị trí, vai trò chức năng riêng. Tuy nhiên, chúng có mối quan hệ mật thiết với nhau, bổ sung hỗ trợ nhau. Do vậy, các lực lượng làm công tác giáo dục phải phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ, tác động đồng bộ trên các mặt công tác và trong các hoạt động thì quá trình hình thành và củng cố các nhu cầu chấp hành kỷ luật cho học viên mới mang lại hiệu quả cao, đáp ứng tốt mục tiêu yêu cầu đào tạo của Nhà trường trong giai đoạn hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Quốc phòng, *Điều lệnh kỷ luật quân đội nhân dân Việt Nam*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1981.
- [2]. Bộ Quốc phòng, *Điều lệ công tác nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2016.
- [3]. Bộ Quốc phòng (2023), *Thông tư 143/2023/TT-BQP Quy định xử lý kỷ luật trong Quân đội Nhân dân Việt Nam*, Hà Nội.
- [4]. C.Mác và Ph. Ăngghen, *Toàn tập*, tập 15, Nxb Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.